

प.दि. १५-२-१४

२०१४

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका

वेळ : १ (एक) तास

सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान

एकूण प्रश्न : १००

एकूण गुण : १००

सूचना

- (१) सदर प्रश्नपुस्तिकेत १०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

- (२) आपल्य परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (३) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (४) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १, २, ३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (६) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (७) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवारांला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-८२" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. वर्ष 2013 मध्ये 'भारतरत्न' या पदवी ने सन्मानित भारतीय वैज्ञानिक यांचे पूर्ण नाव काय आहे ?

- (1) प्रो. चिंतामणि नरेश रामाराव
- (2) प्रो. चिंतामणि नरसिंह रामचंद्र राव
- (3) प्रो. चिंतामणि नागेशा रामचंद्र राव
- (4) प्रो. चिंतामणि नरेंद्र रामाराव

What is the full name of the Indian Scientist who was awarded with the 'Bharat Ratna' in 2013 ?

- (1) Prof. Chintamani Naresh Rama Rao
- (2) Prof. Chintamani Narsinha Ramchandra Rao
- (3) Prof. Chintamani Nagesh Ramachandra Rao
- (4) Prof. Chintamani Narendra Rama Rao

2. व्याघ्र प्रकल्पाच्या कोअर क्षेत्राचे किती टक्के क्षेत्र पर्यटन क्षेत्र म्हणून केंद्र सरकारने घोषित केले ?

- (1) 10%   (2) 20%   (3) 30%   (4) 40%

How much percentage of core area of 'tiger project' has been declared by the Central Government as a tourist area ?

- (1) 10%   (2) 20%   (3) 30%   (4) 40%

3. कोणता धूमकेतू नोव्हेंबर व डिसेंबर 2013 मध्ये पृथ्वीच्या सर्वात जवळून गेला ?

- (1) आयकिया सेकी   (2) हेलीस   (3) टेम्पेल   (4) आयसॉन

Which Comet came nearest to the Earth in the month of November - December 2013 ?

- (1) Ikeya - Seki   (2) Halley's   (3) Tempel   (4) ISON

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

4. भारताच्या 44 व्या आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सवातील बक्षीस विजेते आणि बक्षिसे यांची जुळणी करा :

बक्षीसे	बक्षीस विजेते
(a) जीवन गौरव पुरस्कार	(i) अलोन मोनी अबोटबॉल
(b) प्रथम शताब्दी स्मरणोत्सव अवॉर्ड	(ii) जीरी मेंझेल
(c) उत्कृष्ट अभिनेत्री	(iii) वहिदा रेहमान
(d) उत्कृष्ट अभिनेता	(iv) माग्दालिना बोक्झास्का
	(v) कौशिक गांगुली

(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iii)	(v)	(i)
(4)	(v)	(i)	(ii)

Match the Awards with the winners at the 44th International Film Festival of India.

Awards	Winners
(a) Life Time Achievement Award	(i) Alon Moni Aboutboul
(b) First Centenary Commemorate Award	(ii) Jiri Menzel
(c) Best Actress	(iii) Waheeda Rehman
(d) Best Actor	(iv) Maegdalena Boczarska
	(v) Kaushik Ganguly

(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iii)	(v)	(i)
(4)	(v)	(i)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

5. योग्य कथन/कथने ओळखा.

- (a) 'ई-गव्हर्नन्स धोरण' जाहिर करणारे आंध्रप्रदेश हे भारतातील पहिले राज्य आहे.
- (b) 'राज्य रहिवासी माहिती केंद्र' सुरु करणारे मध्यप्रदेश हे भारतातील पहिले राज्य आहे.
- (1) कथन (a) बरोबर, कथन (b) चुकीचे
- (2) कथन (a) चुकीचे, कथन (b) बरोबर
- (3) कथने (a) व (b) दोन्ही बरोबर
- (4) कथने (a) व (b) दोन्ही चुकीची

Select the **correct** statement /statements.

- (a) Andhra Pradesh is the first state in India, which declared 'E-Governance Policy.'
- (b) Madhya Pradesh is the first state in India, which started 'State Residence Information Centre.'
- (1) Statement (a) is correct, statement (b) is incorrect.
- (2) Statement (a) is incorrect, statement (b) is correct.
- (3) Both the statements (a) and (b) are correct.
- (4) Both the statements (a) and (b) are incorrect.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

6. भारताच्या पहिल्या मंगळ मोहिमेच्या कक्षायानातील उपकरणे आणि त्यांची कार्ये यांची जुळणी करा :

उपकरणे	कार्ये
(a) मीथेन सेंसर	(i) मंगळाच्या वातावरणाचा अभ्यास
(b) रचना विश्लेषक	(ii) मंगळाच्या फोबोस आणि डिमॉस या उपग्रहांची तपासणी
(c) रंगीत कॅमेरा	(iii) भू-पृष्ठरचना आणि खनिजशास्त्र यांचा नकाशा
(d) वर्णपट मोजमाप यंत्र	(iv) मंगळाच्या वातावरणातील वायूचे मापन व त्याच्या उगमस्थानाचा नकाशा

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the instruments in Orbiter of first Indian Mission to Mars, with their functions :

Instruments	Functions
(a) Methane Sensor	(i) To study Martian atmosphere
(b) Composition Analyser	(ii) To probe Martian Satellites- Phobos and Deimos
(c) Colour Camera	(iii) To map surface composition and Minerology
(d) Imaging Spectrometer	(iv) To measure gas in Mar's atmosphere and map its source.

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)

7. मधुमेहाच्या (डायबिटीज) रुग्णांसाठी तयार करण्यात आलेल्या नवीन इन्स्युलिन इंजेक्शनचे नाव सांगा, ज्याचा प्रभाव रुग्णांच्या शरीरावर 36-40 तास किंवा 02 दिवसांपर्यंत राहणार आहे ?

(1) इन्स्युलिन डेग्लूडेक	(2) इन्स्युलिन एस्पार्ट
(3) विक्टोजा	(4) इन्स्युलिन लिस्प्रो

What is the name of new Insulin Injection for diabetic patients that has impact in the patient body for 36-40 hours or 02 days ?

(1) Insulin degludec	(2) Insulin Aspart
(3) Victoza	(4) Insulin Lispro

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

8. भारतीय सीमारेषेची लांबी आणि शेजारची राज्ये यांची जुळणी करा :

राज्ये	किलोमीटर मध्ये लांबी
(a) बांगला देश	(i) 1463
(b) भुतान	(ii) 3380
(c) चीन	(iii) 605
(d) म्यानमार	(iv) 4053
(a) (b) (c) (d)	
(1) (iv) (iii) (ii) (i)	
(2) (i) (ii) (iii) (iv)	
(3) (ii) (iv) (i) (iii)	
(4) (iii) (i) (iv) (ii)	

Match the length of Indian border with the neighbouring states :

States	Length in Kilometers
(a) Bangladesh	(i) 1463
(b) Bhutan	(ii) 3380
(c) China	(iii) 605
(d) Myanmar	(iv) 4053
(a) (b) (c) (d)	
(1) (iv) (iii) (ii) (i)	
(2) (i) (ii) (iii) (iv)	
(3) (ii) (iv) (i) (iii)	
(4) (iii) (i) (iv) (ii)	

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

9. वर्ष 2013 च्या 'विश्व बुद्धिबळ (शतरंज) चॅंपियनशीप' प्रतियोगिते मध्ये कोणता खेळाडू विजयी ठरला ?

- (1) विश्वनाथन आनंद (2) व्लादिमीर कार्मनीक
(3) वेसेलीन टोपालोव (4) मॅग्नस कार्लसन

Who was the winner of the 'World Championship of Chess' competition in the year 2013 ?

- (1) Vishwanathan Anand (2) Vladimir Kramnik
(3) Veselin Topalov (4) Magnus Carlsen

10. 1966 मध्ये प्रशासकीय सुधार आयोगाने खालीलपैकी कशाची शिफारस केली ?

- (1) माहितीचा अधिकार कायदा (2) सर्व शिक्षा अभियान
(3) लोकपाल (4) लोकपाल व लोकायुक्त

Which of the following was recommended by the Administrative Reforms Commission (ARC) in 1966 ?

- (1) Right to Information Act (RTI) (2) Sarva Shiksha Abhiyan
(3) Lokpal (4) Lokpal and Lokayukta

11. चौरस पूर्ण करण्यासाठी प्रश्न चिन्हाच्या ठिकाणी नसलेल्या वर्णाक्षरांचा संच निवडा :

S	?	V	O
W	T	?	S
O	L	?	K
X	?	A	T

(1)

P			
		Y	
		T	
L			

(2)

P			
		Z	
		R	
U			

(3)

P			
		Z	
		R	
V			

(4)

P			
		Z	
		S	
U			

Choose the missing set of alphabets in place of (?) for completing square :

S	?	V	O
W	T	?	S
O	L	?	K
X	?	A	T

(1)

P			
		Y	
		T	
L			

(2)

P			
		Z	
		R	
U			

(3)

P			
		Z	
		R	
V			

(4)

P			
		Z	
		S	
U			

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

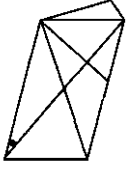
12. अनिल हा CST स्टेशनला उभा आहे. त्या ठिकाणाच्या पूर्वेला 5 कि.मी. दूरवर बबन उभा आहे. बबनच्या उत्तरेला 5 कि.मी. अंतरावर चंद्रशेखर वाट बघत आहे व त्याला 7 कि.मी. अंतरावर पूर्वेकडे दादरला जायचे आहे तर CST स्टेशन व दादरमधिल सरळ अंतर किती ?

- (1) 17 कि.मी. (2) 13 कि.मी. (3) 12 कि.मी. (4) 15 कि.मी.

Anil is standing at CST station, from that place towards east 5 kms apart Baban is standing. On Baban's northern side 5 kms apart Chandrashekhar is waiting and he has to travel 7 kms towards east to Dadar. Thus what is the straight distance between CST station and Dadar ?

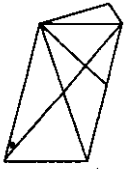
- (1) 17 km (2) 13 km (3) 12 km (4) 15 km

13. पुढील प्रतिमांपैकी कोणती योग्यरीत्या फिरवल्यानंतर सोबतच्या प्रतिमेंची आरशातील प्रतिमा नाही ?

- (1) (2) (3) (4)

Which of the following is **not** the mirror image of the accompanying image after rotating it appropriately ?

- (1) (2) (3) (4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

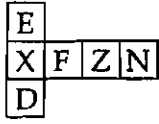
14. 3 मार्च 2004 हा दिवस जर सोमवार असेल तर 3 मार्च 2011 या दिवशी कोणता वार असेल ?

- (1) सोमवार (2) बुधवार (3) मंगळवार (4) गुरुवार

If 3 March, 2004 falls on Monday, then on which day will 3 March 2011 fall ?

- (1) Monday (2) Wednesday (3) Tuesday (4) Thursday

15. दिलेल्या घनापैकी कोणते सोबतच्या कागदाला दुमडून तयार होणार नाहीत ?

(a)

(b)

(c)

(d)

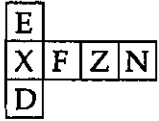

(e)

पर्याय :

- (1) (a), (b), (c) (2) (b), (c), (e) (3) (a), (d) (4) (a), (e)

Which of the following cubes cannot be produced by folding accompanying paper ?

(a)

(b)

(c)

(d)

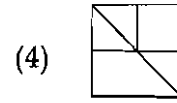
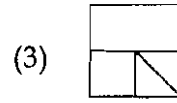
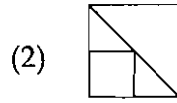
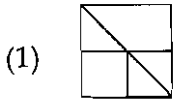
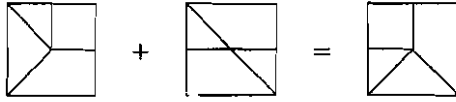
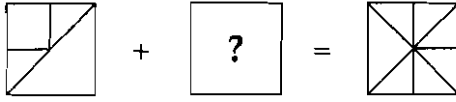
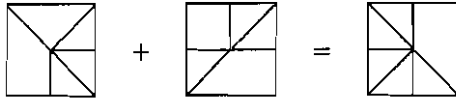
(e)

Options :

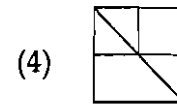
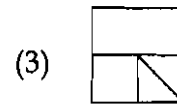
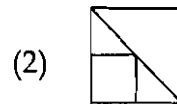
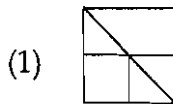
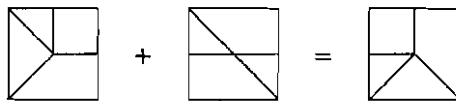
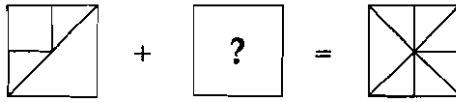
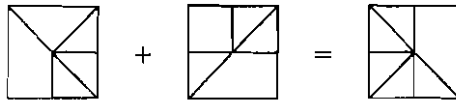
- (1) (a), (b), (c) (2) (b), (c), (e) (3) (a), (d) (4) (a), (e)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. रचना अभ्यासून प्रश्न चिन्हाच्या ठिकाणी प्रतिमा निवडा.

Study the pattern and choose the image in place of question mark :

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

17. फळे खरेदी करतांना एका ग्राहकाने 2 पेरू व 3 अननसे खरेदी करुन ₹ 245 दिले. दुसऱ्या ग्राहकाने 1 सफरचंद व 2 अननसे खरेदी करुन ₹ 175 दिले. तिसऱ्या ग्राहकाने 3 पेरू व 4 सफरचंदे खरेदी करुन ₹ 130 दिले. जर मला यातील प्रत्येक फळाची जोडी खरेदी करायची असेल तर मी किती रक्कम द्यावी ?

- (1) ₹ 200 (2) ₹ 220 (3) ₹ 250 (4) ₹ 300

While buying fruits one customer purchased 2 guavas and 3 pineapples and gave ₹ 245. Second customer purchased 1 apple and 2 pineapples and paid ₹ 175. Third customer purchased 3 guavas and 4 apples and paid ₹ 130. If I want to buy a pair of each fruit what amount should I pay ?

- (1) ₹ 200 (2) ₹ 220 (3) ₹ 250 (4) ₹ 300

18. पूर्वपक्ष अभ्यासून प्रश्नाचे उत्तर लिहा

S, T, U व V या सर्व वेगवेगळ्या व्यक्ती आहेत.

- S ही T ची मुलगी आहे.
- T हा U चा मुलगा आहे.
- U हे V चे वडील आहेत.

पुढीलपैकी कोणते विधान दिलेल्या पूर्वपक्षाशी विसंगत आहे ?

- (1) V हे S चे वडील आहेत (2) U ला तीन मुले आहेत
(3) S ला एक भाऊ आहे (4) S ही U ची नात आहे

Study the premise and answer the question :

S, T, U and V are all different persons.

- S is the daughter of T
- T is the son of U
- U is the father of V

Which among the following statements is contradictory to the given premise ?

- (1) V is the father of S (2) U has three children
(3) S has one brother (4) S is the grand daughter of U

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

19. नित्याच्या आईला जेवढ्या बहिणी आहेत तेवढेच भाऊ आहेत. तिचा मामा, अनित्याला जेवढे भाऊ आहेत त्याच्या दुप्पट बहिणी आहेत. नित्याला एकूण किती मामा व मावश्या आहेत ?

(1) 6 (2) 5 (3) 3 (4) 7

Nitya's mother has same number of sisters as she has brothers. Her maternal uncle, Anitya has twice as many sisters as he has brothers. How many maternal uncles and aunts together does Nitya have ?

(1) 6 (2) 5 (3) 3 (4) 7

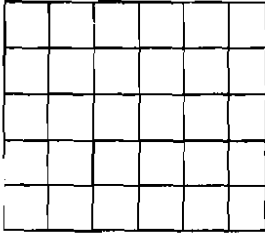
20. दोन मित्रांनी एकाच ठिकाणाहून व एकाच वेळी धावण्याचा सराव सुरु करण्याचे ठरवले. एक मित्राने ठरल्यानुसार सकाळी 5 वाजता 60 कि.मी. दर ताशी या वेगाने धावण्यास सुरुवात केली. दुसरा सुरुवातीच्या ठिकाणी 15 मिनिटे उशिरा आला व त्याने 65 कि.मी. दर ताशी या वेगाने धावण्यास सुरुवात केली तर कोणत्या वेळी ते एकत्र असतील ?

(1) सकाळी 8 वाजता (2) सकाळी 7 : 30 वाजता
(3) सकाळी 7 : 45 वाजता (4) सकाळी 9 : 15 वाजता

Two friends decided to practise running from the same spot and at the same time. One of the friends started exactly at 5:00 am with the speed 60 Kmph. Second reached the starting point 15 minutes late and started running with the speed 65 Kmph. At what time will both be together ?

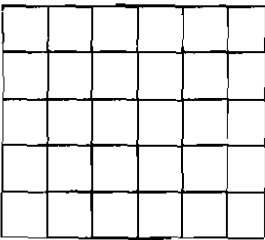
(1) 8 : 00 am (2) 7 : 30 am
(3) 7 : 45 am (4) 9 : 15 am

- 21.

वरील आकृतीत किती चौकोन आहे ?

(1) 308 (2) 315 (3) 209 (4) 317

How many squares are there in the above figure ?

(1) 308 (2) 315 (3) 209 (4) 317

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

22. भीमा व गोदावरी नद्यांची खोरी खालील पर्वत रांगेमुळे अलग होतात -

- (1) बालाघाट (2) महादेव (3) सातपुडा (4) अंजिठा

River basins of Bhima and Godavari are divided by the following mountain range.

- (1) Balaghat (2) Mahadev (3) Satpuda (4) Ajantha

23. विधान 1 : महाराष्ट्रात पूर्वेकडून पश्चिमेकडे जाताना बेसॉल्ट खडकाची जाडी वाढत जाते.

विधान 2 : सह्याद्री पर्वतात बेसॉल्ट खडकांची जाडी सर्वाधिक म्हणजे सुमारे 2200 मि. आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त 1 ले विधान बरोबर.
 (2) फक्त 2 रे विधान बरोबर.
 (3) पहिले विधान बरोबर असले तरी दुसऱ्या विधानाशी त्याचा संबंध नाही.
 (4) दोन्ही विधाने बरोबर असून दूसरे विधान पहिल्या विधानाला बळकटी देते.

Statement 1 : While moving from East to West the thickness of Basalt Rock increases.

Statement 2 : The thickness of Basalt Rock in Sahyadri mountains is the highest approximately 2200 m.

Answer options :

- (1) Only 1st statement is correct.
 (2) Only 2nd statement is correct.
 (3) First statement is correct, but first has no relation with the second statement.
 (4) Both the statements are correct, and the second statement strengthens the first statement.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

24. योग्य कथन/कथने ओळखा.

- (a) महाराष्ट्रात दगडी कोळशाचे सर्वात मोठे साठे बल्लारपूर येथे आहेत.
(b) खापरखेडा हे जलविद्युत केंद्र नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) कथन (a) बरोबर, कथन (b) चुकीचे
(2) कथन (a) व कथन (b) दोन्ही बरोबर
(3) कथन (a) व कथन (b) दोन्ही चुकीची
(4) कथन (a) चुकीचे, कथन (b) बरोबर

Select the correct sentence/sentences.

- (a) The largest coal reserves are found at Ballarpur in Maharashtra.
(b) Khaperkheda is not a hydel power station.

Answer options :

- (1) Sentence (a) is correct, (b) is incorrect
(2) Sentences (a) and (b) both are correct
(3) Sentences (a) and (b) both are incorrect
(4) Sentence (a) is incorrect, (b) is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

25. घाट आणि संबंधित रस्ते यांच्या जोड्या जुळवून खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय शोधा :

घाट	रस्ता
(a) कसारा घाट	(i) वाई - पाचगणी रस्ता
(b) बोर घाट	(ii) मुंबई - नाशिक रस्ता
(c) पसरणी घाट	(iii) कोल्हापूर - रत्नागिरी रस्ता
(d) अंबा घाट	(iv) पुणे - मुंबई रस्ता

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2) (ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the following Ghats and their respective routes and choose correct option.

Ghat	Route
(a) Kasara ghat	(i) Wai - Pachgani road
(b) Bor ghat	(ii) Mumbai - Nashik road
(c) Pasarni ghat	(iii) Kolhapur - Ratnagiri road
(d) Amba ghat	(iv) Pune - Mumbai road

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2) (ii)	(iv)	(i)	(iii)
(3) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

26. बेटे आणि त्यांची स्थाने यांच्या जोड्या जुळवून खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय शोधा :

बेट	स्थान
(a) खांदेरी - उंदेरी	(i) उरण तालूका
(b) घारापूरी	(ii) अलीबाग
(c) कुरटे	(iii) जंजीरा किल्ला/पद्म दुर्ग
(d) कासा	(iv) माळवण

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i) (ii) (iii) (iv)			
(2) (ii) (iv) (i) (iii)			
(3) (ii) (i) (iv) (iii)			
(4) (iv) (ii) (i) (iii)			

Match the following islands with their respective places and choose correct options.

Island	Place
(a) Khanderi - Underi	(i) Urantaluka
(b) Gharapuri	(ii) Alibagh
(c) Kurte	(iii) Janjira fort/Padmadurg
(d) Kasa	(iv) Malvan

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i) (ii) (iii) (iv)			
(2) (ii) (iv) (i) (iii)			
(3) (ii) (i) (iv) (iii)			
(4) (iv) (ii) (i) (iii)			

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

27. _____ मुळे महाराष्ट्रातील समाज प्रबोधन चळवळ उदयास आली.

(a) पाश्चात्य संस्कृतीचा प्रभाव	(b) पाश्चात्य शिक्षणाचा प्रभाव
(c) ख्रिस्ती मिशनऱ्यांचे कार्य	(d) वैज्ञानिक व भौतिक सुधारणा

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त	(2) (a) आणि (b) फक्त
(3) (a), (b) आणि (c)	(4) (a), (b), (c) आणि (d)

Rise of social enlightenment movement in Maharashtra took place due to the _____.

(a) Impact of Western Culture	(b) Impact of Western Education
(c) Work of Christian Missionaries	(d) Scientific and Materialistic Reforms

Answer options :

(1) (a) only	(2) (a) and (b) only
(3) (a), (b) and (c)	(4) (a), (b), (c) and (d)

28. _____ ही महाराष्ट्रातील पहिली कापडगिरणी होती.

- (1) थ्रोस्टल मिल
- (2) द ओरिएंटल स्पिनिंग अँड वीव्हिंग कंपनी
- (3) बॉम्बे यूनाइटेड स्पिनिंग अँड वीव्हिंग कंपनी
- (4) बॉम्बे स्पिनिंग अँड वीव्हिंग कंपनी

_____ was the first Textile Mill in Maharashtra.

- (1) Throstal Mill
- (2) The Oriental Spinning and Weaving Company
- (3) Bombay United Spinning and Weaving Company
- (4) Bombay Spinning and Weaving Company

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

29. होमरूल आंदोलन (1916-18) भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनाच्या _____ कालखंडात सुरु झाले.

(1) क्रांतिकारी राष्ट्रवादी	(2) जहालवादी
(3) नेमस्तवादी	(4) गांधीवादी

The Home Rule Movement (1916-18) started in the _____ phase of Indian National Movement.

(1) Militant Nationalism	(2) Extremists
(3) Moderates	(4) Gandhian

30. जोड्या लावा :

संस्था	संस्थापक
(a) मुंबई असोसिएशन	(i) जगन्नाथ शंकरशेठ
(b) मुंबई प्रेसिडेंसी असोसिएशन	(ii) फिरोजशाह मेहता
(c) पूणे सार्वजनिक सभा	(iii) न्यायमुर्ती रानडे
(d) मद्रास महाजन सभा	(iv) जी.एस. अय्यर

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the pairs :

Institution	Founder
(a) Mumbai Association	(i) Jagannath Shankarsheth
(b) Mumbai Presidency Association	(ii) Firoj Shah Mehta
(c) Pune Sarvajanik Sabha	(iii) Justice Ranade
(d) Madras Mahajan Sabha	(iv) G. S. Iyyar

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

31. "शिक्षणाचे कार्य म्हणजे व्यक्तीच्या ठिकाणी जे मूळ ज्ञान आहे, त्याचा आविष्कार करणे होय." असे मत कोणी मांडले ?

- (a) स्वामी विवेकानंद (b) म. ज्योतिबा फुले
(c) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (d) छ. शाहू महाराज

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त
(3) (a), (b) आणि (c) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

"The work of education is the manifestation of knowledge that the man has". Who said this ?

- (a) Swami Vivekanand (b) M. Jyotiba Phule
(c) Dr. Babasaheb Ambedkar (d) Chh. Shahu Maharaj

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
(3) (a), (b) and (c) (4) (a), (b), (c) and (d)

32. कोणत्या घटना दुरुस्तीनुसार एक व्यक्ती दोन किंवा अधिक घटक राज्यांचा राज्यपाल असू शकतो ?

- (1) 1953 ची 6 वी घटनादुरुस्ती
(2) 1955 ची 7 वी घटनादुरुस्ती
(3) 1956 ची 7 वी घटनादुरुस्ती
(4) 1957 ची 8 वी घटनादुरुस्ती

Under which Constitutional Amendment, one person can be appointed as Governor of two or more States ?

- (1) 6th Constitutional Amendment of 1953
(2) 7th Constitutional Amendment of 1955
(3) 7th Constitutional Amendment of 1956
(4) 8th Constitutional Amendment of 1957

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

33. मुलभूत कर्तव्यांबाबत योग्य क्रम लावा.

(a) सार्वभौमत्वाचे रक्षण	(b) राष्ट्रगीताचा सन्मान
(c) सार्वजनिक संपत्तीचे रक्षण	(d) वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्मिती

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d)	(2) (b), (a), (c), (d)
(3) (b), (a), (d), (c)	(4) (d), (c), (b), (a)

Arrange in appropriate order the Fundamental Duties :

(a) Protect the Sovereignty	(b) Respect the National Anthem
(c) Safeguard the Public Property	(d) Develop Scientific Temper

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d)	(2) (b), (a), (c), (d)
(3) (b), (a), (d), (c)	(4) (d), (c), (b), (a)

34. अल्पसंख्याकांच्या शैक्षणिक मुलभूत हक्कासंबंधी खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) अल्पसंख्याकांना केवळ शैक्षणिक संस्थांचे प्रशासन करण्याचा हक्क आहे.
- (b) अल्पसंख्याकांना शैक्षणिक संस्था स्थापण्याचा व त्यांचे प्रशासन करण्याचा हक्क आहे.
- (c) हा अधिकार निरंकुश असून त्यावर कोणतीही बंधने नाहीत.
- (d) कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी आणि कुप्रशासन रोखण्यासाठी वाजवी बंधने शासन घालू शकते.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) (a), (b) आणि (c)   (2) (b) आणि (d)   (3) (b), (c) आणि (d)   (4) (a) आणि (c)

Consider the following statements with regard to Fundamental Rights of the minorities in Educational matters.

- (a) The minorities have only the right to administer the educational institutions.
- (b) The minorities have the right to establish and administer the educational institutions
- (c) The right is absolute and not subject to any restrictions.
- (d) Reasonable restrictions may be imposed by the Govt. to promote efficiency and prevent maladministration.

Which of the above statements are correct ?

- (1) (a), (b) and (c)   (2) (b) and (d)   (3) (b), (c) and (d)   (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

35. 1976 च्या 42 व्या घटना दुरुस्तीने प्रस्ताविकेत कोणत्या नवीन शब्दांचा समावेश केला आहे ?

- (a) सार्वभौम आणि समाजवादी (b) समाजवादी आणि धर्मनिरपेक्ष
(c) श्रद्धा, उपासना आणि व्यक्तीची प्रतिष्ठा (d) एकता आणि एकात्मता

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त (b) (2) (b) आणि (c) (3) (c) आणि (d) (4) (b) आणि (d)

Which term/terms was/were inserted in the preamble by the 42nd Constitutional Amendment of 1976 ?

- (a) Sovereign and Socialist (b) Socialist and Secular
(c) Faith and Individual dignity (d) Unity and Integrity

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) only (b) (2) (b) and (c) (3) (c) and (d) (4) (b) and (d)

36. खालीलपैकी भारतीय नागरिकाचे कोणते मुलभूत कर्तव्य नाही ?

- (1) देशाचे संरक्षण करणे
(2) नियमित कर भरणे
(3) सहा ते 14 वर्षा दरम्यानचे अपत्य किंवा पाल्य यांस शिक्षणाच्या संधी देणे
(4) वरील एकही पर्याय योग्य नाही

Which one among the following is **not** a Fundamental Duty of the Indian Citizen ?

- (1) To defend the country
(2) To pay taxes regularly
(3) To provide opportunities for education to child or ward between the age of six and fourteen years.
(4) None of the above options is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

37. संविधान सभेच्या समित्यांच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणती समिती बरोबर जुळत नाही ?

समिती	अध्यक्ष
(1) सुकाणू समिती	- डॉ. राजेंद्र प्रसाद
(2) कामकाज समिती	- के. एम्. मुन्शी
(3) मुलभूत हक्क उपसमिती	- जे. बी. कृपलानी
(4) अल्पसंख्याक उपसमिती	- मौलाना अबुल कलाम आझाद

Which one of the following pairs is **not** correctly matched with regard to the Committees of the Constituent Assembly ?

Committee	Chairman
(1) The Steering Committee	- Dr. Rajendra Prasad
(2) The Business Committee	- K. M. Munshi
(3) The Fundamental Rights Sub Committee	- J. B. Kriplani
(4) The Minorities Sub Committee	- Maulana Abul Kalam Azad

38. विधान परिषद सभासद संख्येबाबत जोड्या लावा.

'A'	'B'
(a) बिहार	(i) 78
(b) जम्मू व काश्मिर	(ii) 63
(c) कर्नाटक	(iii) 36
(d) महाराष्ट्र	(iv) 72

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i) (ii) (iii) (iv)			
(2) (iii) (iv) (ii) (i)			
(3) (iv) (ii) (iii) (i)			
(4) (iv) (iii) (ii) (i)			

Match the pairs with regard to the number of MLCs :

'A'	'B'
(a) Bihar	(i) 78
(b) Jammu and Kashmir	(ii) 63
(c) Karnataka	(iii) 36
(d) Maharashtra	(iv) 72

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i) (ii) (iii) (iv)			
(2) (iii) (iv) (ii) (i)			
(3) (iv) (ii) (iii) (i)			
(4) (iv) (iii) (ii) (i)			

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

39. कोणत्या खटल्यान्वये सर्वोच्च न्यायालयाने कलम 368 नुसार घटनेच्या मुलभूत गाभ्याला धक्का न लावता घटनेच्या कोणत्याही भागात दुरुस्ती करण्याचा अधिकार संसदेला असल्याचे मान्य केले ?

(1) केशवानंद भारती	(2) गोलकनाथ
(3) सज्जन सिंग	(4) शंकरी प्रसाद

In which case, the Supreme Court decided that as per Art. 368 the Parliament has the power to amend any part of the Constitution except those parts which formed the 'Basic Structure' of the Constitution ?

(1) Keshawanand Bharti	(2) Golaknath
(3) Sajjan Singh	(4) Shankari Prasad

40. योग्य कथन/कथने ओळखा.

- (a) राज्यपाल 1/12 सदस्य विधानपरिषदेत नियुक्त करू शकतात.
 (b) राज्यपाल राज्य विधिमंडळाचे अंग असतात.
 (1) कथन (a) बरोबर, कथन (b) चुकीचे
 (2) कथन (a) चुकीचे कथन (b) बरोबर
 (3) कथने (a) आणि (b) दोन्ही बरोबर
 (4) कथने (a) आणि (b) दोन्ही चुकीची

Select the correct statement/ statements :

- (a) Governor may nominate 1/12 members to the Legislative Council.
 (b) Governor is a part of the Legislature of the State.
 (1) Statement (a) is correct, Statement (b) is incorrect.
 (2) Statement (a) is incorrect, Statement (b) is correct.
 (3) Both Statements (a) and (b) are correct.
 (4) Both Statements (a) and (b) are incorrect.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

41. जोड्या लावा.

'A'

'B'

(a) समान नागरी संहिता	(i) अनुच्छेद 40
(b) गो हत्या प्रतिबंध	(ii) अनुच्छेद 41
(c) काम करण्याचा अधिकार	(iii) अनुच्छेद 48
(d) ग्राम पंचायत	(iv) अनुच्छेद 44

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the pairs :

'A'

'B'

(a) Uniform Civil Code	(i) Article 40
(b) Prohibit slaughter of cows	(ii) Article 41
(c) Right to Work	(iii) Article 48
(d) Gram Panchayat	(iv) Article 44

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

42. माहिती अधिकाऱ्याच्या कायद्या 2005 अंतर्गत खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (a) राज्य माहिती मुख्य आयुक्त पुनर्नियुक्तिस पात्र असणार नाहीत.
- (b) मुख्य माहिती आयुक्त त्यांच्या वयाच्या 75 वर्षेपर्यंत पुनर्नियुक्तिस पात्र राहतील.
- (c) या कायद्या अंतर्गत तोंडी माहिती विचारता किंवा देता येण्याची तरतूद आहे.
- (d) "त्रयस्थ पक्ष" याच्या अर्थामध्ये सार्वजनिक प्राधिकरणाचा समावेश होतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) फक्त
- (2) (a) आणि (d) फक्त
- (3) (b) आणि (c) फक्त
- (4) (a), (b) आणि (d)

Which of the following statements are **true** under the Right to Information Act 2005 ?

- (a) The State Chief Information Commissioner shall not be eligible for reappointment.
- (b) The Chief Information Commissioner is eligible for reappointment till he attains the age of 75 years
- (c) Information may be asked and given orally under this act.
- (d) Third Party includes public authority.

Answer options :

- (1) (a) and (b) only
- (2) (a) and (d) only
- (3) (b) and (c) only
- (4) (a), (b) and (d)

43. मागितलेली माहिती जनमाहिती अधिकाऱ्याने पुढील वेळेत दिली पाहिजे.

- (1) 15 दिवस
- (2) 30 दिवस
- (3) 45 दिवस
- (4) 60 दिवस

The information demanded shall be provided by public information officer within :

- (1) 15 days
- (2) 30 days
- (3) 45 days
- (4) 60 days

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. माहिती अधिकार अधिनियम 2005, या अधिनियमान्वये दिलेल्या कोणत्याही आदेशाच्या संबंधात कोणताही दावा अर्ज किंवा इतर कार्यवाही दाखल करून घेण्याचा अधिकार खालीलपैकी कोणत्या न्यायालयाला आहे ?

(1) उच्च न्यायालय	(2) सर्वोच्च न्यायालय
(3) जिल्हा न्यायालय फक्त	(4) वरीलपैकी कोणालाही नाही

Which of the following Courts has jurisdiction to entertain any suit, application, or other proceeding in respect of any order made under the Right to Information Act 2005 ?

(1) High Court	(2) Supreme Court
(3) District Court only	(4) None of the above

45. एखाद्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे मागितलेली माहिती दुसऱ्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे असल्यास व प्राप्त अर्ज त्या प्राधिकरणाकडे हस्तांतरित करावयाचे असल्यास _____ दिवसांपेक्षा जास्त विलंब करता येणार नाही.

(1) 5	(2) 10	(3) 15	(4) 20

If the information requested is held by another Public Authority then the Public Authority to which such application is made shall transfer the application within _____ days from the date of receipt of the application.

(1) 5	(2) 10	(3) 15	(4) 20

46. जो अल्गोरिदम माहिती साठा/भंडारातील माहिती किंवा संक्रमित माहिती क्रिप्टोग्राफीचे तंत्र वापरून कुटबद्ध करतो आणि लपवून ठेवतो, त्याला काय म्हणतात ?

(1) फायरवॉल	(2) रूटकिट	(3) सायफर	(4) पिवर टेक्स्ट

What an algorithm is called which is employed to encrypt and mask the information in storage or transit using cryptographic technique ?

(1) Firewall	(2) Rootkit	(3) Cipher	(4) Puretext

47. DDoS हा खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या सायबर धोका/संकटामध्ये मोडतो ?

(1) संगणकीय जाळ्यावरील हल्ला	(2) स्पॅम
(3) फिशिंग	(4) फार्मिंग

Distributed Denial of Services (DDoS) is considered to be which of the following types of cyber threats ?

(1) Network Attack	(2) SPAM
(3) Phishing	(4) Pharming

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

48. इलेक्ट्रॉनिक प्रदाने हे ई-वाणिज्य शाखेतील एक प्रमुख केंद्र आहे, जो संगणकाचा दररोजच्या जीवनातील एक महत्वाचा अनुप्रयोग आहे. खालीलपैकी कोणती नियमावली ही मायक्रोसॉफ्ट आणि व्हिसा यांनी बनविली आहे जी सुरक्षित आर्थिक व्यवहारासाठी विकसित केली आहे आणि वापरात आणली आहे ?

(1) सोप (2) एच् टी टी पी (3) टी सी पी/आय पी (4) सेट

Electronic payments are central part of E - Commerce which is a very important application of computers in everyday life . Which of the following protocols is developed by Microsoft and VISA to provide the necessary security to payment transactions i.e safe payment transactions ?

(1) SOAP (2) HTTP (3) TCP/IP (4) SET

49. एक भ्रामक/मिथ्या प्रोग्राम जो अनाधिकृत रित्या स्थापित होतो आणि जो ग्राहकांच्या प्रत्येक क्रियेचे त्याच्या संमतीविना निरीक्षण/नियंत्रण करतो, त्याला _____ म्हणतात.

(1) मालवेअर (2) स्पायवेअर (3) की लॉगर (4) ट्रोजन हॉर्स

A deceptive program installed without authorization, that monitors consumer's activities without their consent, is known as _____.

(1) Malware (2) Spyware (3) Keylogger (4) Trojan Horse

50. खालीलपैकी कोणते मॉड्युलेशन तंत्र सिग्नलच्या (प्रवाहाच्या) प्रत्येक नमुन्यासाठी त्याची उभी व्याप्ती/रुंदी काढते ?

(1) डेल्टा (2) प्र एस् के (3) पी सी एम् (4) एफ् डी एम्

Which of the following modulation techniques finds the value of the signal amplitude for each sample ?

(1) Delta (2) ASK (3) PCM (4) FDM

51. संगणकाचा उपयोग संगीत क्षेत्रामध्ये बहुमूल्य आहे. खालीलपैकी कोणते साधन हे संगणक आणि अणुविद्युत संगीत वाद्य, जसे सिंथेसायझर यामधील संपर्क प्रमाणित करण्यासाठी वापरले जाते ?

(1) वेव्ह (2) 3 - डी साउंड (3) एस् आर एस् (4) मिडी

The application of computers is vital in the music industry. Which of the following devices is used to standardize the communication among the computers and electronic musical instruments such as synthesizers ?

(1) WAVE (2) 3 - D SOUND (3) SRS (4) MIDI

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

52. अणुविद्युत विभाग आणि माहिती-तंत्रज्ञान, MCIT, भारत सरकार यांच्या संयुक्त विद्यमाने प्रोत्साहित खालीलपैकी कोणता कार्यक्रम जागतिक संगणक, माहिती सर्वासाठी आणि भविष्यातील उपकरण या उद्देशाने सुरु करण्यात आला, परंतु त्यानंतर तो कार्यक्रम प्रकृतीस्वास्थ्य/आरोग्य, शिक्षण, उपजीविका आणि अपंगांचे सबलीकरण यासाठी ICT म्हणून उपयोगात आला ?

- (1) विद्या वाहिनी (2) ज्ञान वाहिनी
(3) मिडीया एशिया लॅब (4) संपर्क प्रज्ञा क्रांति

Which of the following programmes promoted by Department of Electronics and Information Technology, MCIT, Govt. of India, started with the functional activity areas such as World Computer, Bits for all and Tomorrow's Tool, however was later changed to application areas such as ICT for Healthcare, Education, Livelihood and Empowerment of the disabled ?

- (1) Vidya Vahini (2) Gnyan Vahini
(3) Media Asia Lab (4) Sampark Pradnya Kranti

53. खालीलपैकी कोणती भाषा ही वेबसेवांची माहिती पुरविण्यासाठी वापरली जाते ज्यामध्ये वेबसेवांच्या ग्राहकांची आवश्यक माहिती असते ?

- (1) एक्स एम् एल् (2) डब्ल्यू एस् डी एल् (3) यू डी डी आय (4) डब्ल्यू एम् एल्

Which of the following is a language for description of web services which contains the necessary information about the clients of the web service ?

- (1) XML (2) WSDL (3) UDDI (4) WML

54. खालीलपैकी कोणता कार्यक्रम हा अणुविद्युत विभाग, भारत सरकार आणि संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रम यांचा संयुक्त प्रकल्प आहे, जो भारतातील शैक्षणिक आणि संशोधन समाजाला संगणक संभाषण प्रदान करण्यासाठी वापरला जातो ?

- (1) अरनेट (2) निकनेट (3) इंडोनेट (4) सॉफ्टनेट

Which of the following is developed as a joint project of Department of Electronics, Govt. of India and United Nations Development Programme, to provide computer communication for the academics and research community in India ?

- (1) ERNET (2) NICNET (3) INDONET (4) SOFTNET

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

55. जो कायदा वित्तीय संस्था आणि क्रेडिट संस्थांनी आपल्या ग्राहकांची वैयक्तिक माहिती असलेल्या यंत्रणेची सुरक्षा वाढविण्यासाठी तसेच जो कायदा सर्व वित्तीय संस्थांनी ग्राहकांची माहिती संरक्षित करण्यासाठी सुरक्षा यंत्रणेची रचना, त्याची अंमलबजावणी व जपणूक करण्याची सक्ती करतो, त्या कायद्याला _____ म्हणतात.

- (1) ग्रॅम-लिच-ब्लिले कायदा
- (2) डिजिटल मिलेनियम कॉपीराईट कायदा
- (3) ओळख चोरी आणि समज परावर्तक कायदा
- (4) कॅन-स्पॅम कायदा

The act which requires that financial institutions and credit agencies increase the security of systems that contain their customer's personal information and it mandates that all financial institutions design, implement and maintain safeguards to protect customer information, is known as _____.

- (1) Gramm-Leach-Bliley Act
- (2) The Digital Millenium Copyright Act
- (3) Identity Theft and Assumption Deterrence Act
- (4) CAN - SPAM Act

56. खालीलपैकी कोणत्या समिती/आयोगाने केंद्र-राज्य संबंधांबाबत शिफारशी केल्या आहेत ?

- (a) राजमन्नार समिती
- (b) सरकारीया आयोग
- (c) तारकुंडे समिती

खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा :

- (1) (a), (b), (c)   (2) (a) आणि (b)   (3) (b) आणि (c)   (4) (a) आणि (c)

Which of the following Committees/Commissions made recommendations about the Centre - State relations ?

- (a) Rajamannar Committee
- (b) Sarkaria Commission
- (c) Tarkunde Committee

Select the correct answer from the codes given below :

- (1) (a), (b), (c)   (2) (a) and (b)   (3) (b) and (c)   (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. 'लखिना' काय भूषविते ?

- (1) स्त्रियांच्या क्रीडास्पर्धात लक्षणीय काम करणाऱ्या स्त्रीला मिळणारे पारितोषिक.
- (2) भारताची सर्वात अलीकडील सॅटेलाइट मोहीम.
- (3) लेह-लडाख मधील संरक्षण विभागाचे अधिष्ठापन.
- (4) महाराष्ट्रात रूजू केलेली प्रशासकीय पद्धत.

What does "Lakhina" stand for ?

- (1) An award given to the one who outshines in Women Sports
- (2) The latest satellite mission launched by India
- (3) Defence installation in Leh-Ladakh
- (4) Administrative pattern implemented in Maharashtra

58. महाराष्ट्रात सर्वात जास्तकाळ पदावर राहणारे राज्यपाल कोणते ?

- (1) व्यंकटरमन
- (2) व्ही.व्ही. गिरी
- (3) शंकरदयाल शर्मा
- (4) पी.सी. अलेक्झांडर

Who was the longest serving Governor in Maharashtra ?

- (1) Vyankatraman
- (2) V. V. Giri
- (3) Shankardayal Sharma
- (4) P.C. Alexander

59. सूची "A" व सूची "B" मधील जोड्या जुळवा :

"A"

(तरतूदी)

- (a) कायद्याचे राज्य
- (b) घटनादुरुस्ती प्रक्रिया
- (c) समवर्ती सूची

(a) (b) (c)

- (1) (ii) (iii) (i)
- (2) (i) (ii) (iii)
- (3) (iii) (ii) (i)
- (4) (iii) (i) (ii)

Match the list "A" with list "B" :

"A"

(Provisions)

- (a) Rule of Law
- (b) Amendment Procedure
- (c) Concurrent list

(a) (b) (c)

- (1) (ii) (iii) (i)
- (2) (i) (ii) (iii)
- (3) (iii) (ii) (i)
- (4) (iii) (i) (ii)

"B"

(स्रोत)

- (i) ऑस्ट्रेलिया
- (ii) इंग्लंड
- (iii) दक्षिण आफ्रिका

"B"

(Sources)

- (i) Australia
- (ii) England
- (iii) South Africa

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

60. भारताच्या महाधिवक्त्याला खाजगी वकीली करण्याचा अधिकार आहे जर :

- (1) दुसरा पक्ष राज्य असेल
- (2) दुसरा पक्ष राज्य नसेल
- (3) दुसरा पक्ष केन्द्र आहे पण राज्य नाही
- (4) वरील पैकी कोणतेही नाही

The Attorney General of India is allowed to take up practice if :

- (1) the other party is the state
- (2) the other party is not the state
- (3) the other party is the centre but not the state
- (4) none of the above

61. खालीलपैकी लोकसभेचा कोणता विशेष अधिकार आहे ?

- (a) धन विधेयक मांडणे.
- (b) मंत्रीमंडळाविरुद्ध अविश्वास ठराव मंजूर करणे.
- (c) राष्ट्रपतीविरुद्ध महाभियोग चालविणे.
- (d) आणिबाणी घोषणेस मान्यता देणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (c)
- (2) (a) आणि (b)
- (3) (b) आणि (d)
- (4) (b) आणि (c)

Which of the following are the exclusive powers of the Loksabha ?

- (a) To introduce money bill.
- (b) To pass the motion of no - confidence against the council of Ministers.
- (c) To impeach the President.
- (d) To ratify the declaration of emergency.

Answer options :

- (1) (a) and (c)
- (2) (a) and (b)
- (3) (b) and (d)
- (4) (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

62. मुंबईमध्ये नोंदणी झालेल्या मतदाराला आसाम मधील लोकसभा मतदार संघामधून निवडणुक लढविता येते का ?

- (a) त्याला निवडणुक लढविता येणार नाही.
- (b) आसाममधील त्याच मतदारसंघामध्ये त्याचा जन्म झाला असेल तर ती निवडणुक लढविता येईल.
- (c) पाच वर्षे सातत्याने आसाममध्ये राहिल्यानंतर त्याला ती निवडणुक लढविता येईल.
- (1) (a) हे बरोबर उत्तर आहे. (2) (b) हे बरोबर उत्तर आहे.
- (3) (c) हे बरोबर उत्तर आहे. (4) वरीलपैकी कोणतेही उत्तर बरोबर नाही.

Whether a voter registered in Mumbai can contest elections for a Loksabha Constituency in Assam ?

- (a) He can't contest the elections.
- (b) He can contest the elections only if he was born in that constituency in Assam.
- (c) He can contest those elections only after residing in Assam continuously for at least five years.
- (1) (a) is the correct answer (2) (b) is the correct answer
- (3) (c) is the correct answer (4) None of the above is the correct answer

63. आज भारतात एकूण राज्ये व केन्द्रप्रशासीत प्रदेश तेव्हाहीच आहेत जेव्हादे महाराष्ट्र राज्यात जिल्हे आहेत.

आता सांगा की :

- (1) वरील विधान योग्य आहे.
- (2) आकडेवारी बिलकुलच जुळत नाही.
- (3) भारतात एक राज्य/केन्द्रप्रशासीत प्रदेश अधिक आहे.
- (4) महाराष्ट्रात एक जिल्हा अधिक आहे.

Today, the number of states and Union Territories India has is exactly equal to the number of districts the state of Maharashtra has :

Now state whether :

- (1) The above statement is correct
- (2) The numbers do not match at all
- (3) India has one State/ Union Territory more
- (4) Maharashtra has one district more

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

64. लोकलेखा समितीचे 'कान आणि डोळे' म्हणून कोणाला संबोधले जाते ?

(1) महालेखा परिक्षक	(2) महाधिवक्ता
(3) नियंत्रक व महालेखा परिक्षक	(4) अधिवक्ता

Who is called the 'ears and eyes' of the Public Accounts Committee ?

(1) Auditor General	(2) Attorney General
(3) Comptroller and Auditor General	(4) Advocate General

65. भारताचा राष्ट्रपती आपल्या राजीनाम्याचे पत्र कोणाला संबोधून देतो ?

(1) प्रधानमंत्री	(2) भारताचे सर्वोच्च न्यायाधीश
(3) भारताचे उपराष्ट्रपती	(4) वरीलपैकी एक ही नाही

The President of India can resign from his office at any time by addressing his resignation letter to :

(1) Prime Minister	(2) Chief Justice of India
(3) Vice - President of India	(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

66. खालील जोड्या जुळवा :

सूची-अ
(घटनादुरुस्ती)

- (a) 69वी घटनादुरुस्ती
(b) 75वी घटनादुरुस्ती

- (c) 80वी घटनादुरुस्ती
(d) 83वी घटनादुरुस्ती

सूची - ब
(तपशील)

- (i) राज्यस्तरीय भाडे न्यायासन स्थापना.
(ii) अरुणाचल प्रदेशातील पंचायतींमध्ये अनुसूचित जातीच्या आरक्षणाची गरज नाही.
(iii) दहाव्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी स्विकृत.
(iv) दिल्ली ला राष्ट्रीय राजधानी भूप्रदेशाचा दर्जा.

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

Match the following :

List - A
(Amendment)

- (a) 69th Amendment
(b) 75th Amendment
(c) 80th Amendment
(d) 83rd Amendment

List - B
(Particulars)

- (i) Establishment of state level Rent Tribunals.
(ii) No reservation for Schedule Caste in Panchayats in Arunachal Pradesh.
(iii) Accepting the recommendations of 10th Finance Commission.
(iv) According the status of National Capital Territory to Delhi.

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

67. खालील विधाने पहा -

- (a) राज्यघटनेच्या 108 व्या कलमानुसार संसदेच्या दोन्ही सभागृहांची संयुक्त बैठक बोलावली जाते.
(b) 1961 मध्ये दोन्ही सभागृहांची प्रथम संयुक्त बैठक झाली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a)   (2) फक्त (b)   (3) (a) आणि (b)   (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

- (a) The joint session of the two houses of the Parliament in India is sanctioned under Article 108 of the constitution.
(b) The first joint session of both the houses was held in the year 1961.

Which of the above statement/s is/are correct ?

- (1) Only (a)   (2) Only (b)   (3) (a) and (b)   (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

68. भारताच्या संविधानाची तत्वे/सिद्धांत निर्धारित करण्यासाठी 19 मे 1928 रोजी मुंबईमध्ये संपन्न सर्वपक्षीय अधिवेशनात कोणाच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली ?

(1) सचिदानंद सिन्हा	(2) डॉ. राजेन्द्र प्रसाद
(3) प. मोतीलाल नेहरू	(4) प. जवाहरलाल नेहरू

Under whose chairmanship a committee to determine, the principles of Constitution of India was established at Bombay in the all party conference on 19th May 1928 ?

(1) Sachidanand Sinha	(2) Dr. Rajendra Prasad
(3) Pt. Motilal Nehru	(4) Pt. Jawaharlal Nehru

69. पुढील दोन विधानांतील कोणते बरोबर आहे ?

- (a) सन 1951, 1961 व 1971 च्या जनगणनेकरिता साक्षरता दर 5 वर्षे व अधिक वयांच्या लोकांसाठी काढण्यात आला होता.
- (b) सन 1981, 1991 व 2001 च्या जनगणनेकरिता साक्षरता दर 7 वर्षे व अधिक वयांच्या लोकांसाठी काढण्यात आला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ विधान (a) बरोबर आहे.	(2) केवळ विधान (b) बरोबर आहे.
(3) विधाने (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत.	(4) विधाने (a) व (b) दोन्ही चूक आहेत.

Which of the following two statements is correct ?

- (a) Literacy rates for 1951, 1961 and 1971 Censuses were computed for population aged 5 years and above.
- (b) Literacy rates for 1981, 1991 and 2001 Censuses were computed for population aged 7 years and above.

Answer options :

(1) Only (a) is correct	(2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct	(4) Neither (a) nor (b) is correct

70. पुढील दोन विधानांचा विचार करा.

- (a) राज्यसभा सदस्य सार्वजनिक खर्च समितीचा सदस्य असू शकतो परंतु सार्वजनिक उपक्रम समितीचा नाही.
- (b) राज्यसभा सदस्य सार्वजनिक खर्च समितीचा सदस्य असू शकतो परंतु अंदाज समितीचा नाही.

वरील दोन पैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

(1) केवळ (a)	(2) केवळ (b)
(3) दोन्ही (a) व (b)	(4) कोणतेही नाही

Consider the following two statements :

- (a) A member of Rajya Sabha can be a member of committee on Public Accounts but cannot be a member of that on Public Undertakings.
- (b) A member of Rajya Sabha can be a member of committee on Public Accounts but cannot be a member of that on Estimates.

Which of the above two statements is correct ?

(1) Only (a)	(2) Only (b)
(3) Both (a) and (b)	(4) Neither (a) nor (b)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. खालील उदाहरण लक्षात घ्या. भारतीय घटक राज्यातील विधानसभा निवडणुकीमध्ये सर्व उमेदवारांना एकत्रितपणे 15000 वैध मते मिळाली. एकाच मतदारसंघातून निवडणुक लढविणाऱ्या एखाद्या उमेदवाराला त्याची अनामत रक्कम परत मिळवण्यासाठी कमीत कमी किती मते मिळाली पाहिजेत ?

- (a) 2500
(b) 2501
(c) 1500
(d) उमेदवार निवडून आल्यास 2400 पेक्षा कमी मते मिळाली तरी त्याची अनामत रक्कम त्याला परत मिळते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (a) हे बरोबर उत्तर आहे. (2) (b) आणि (d) ही उत्तरे बरोबर आहेत.
(3) (a) आणि (b) ही उत्तरे बरोबर आहेत. (4) वरीलपैकी कोणतेही उत्तर बरोबर नाही.

Consider the following example - Total no. of valid votes polled by all the candidates at the assembly election in an Indian state are 15000. To get back the security deposit a candidate (contesting from only one constituency) must secure how many minimum number of votes ?

- (a) 2500
(b) 2501
(c) 1500
(d) If a candidate is elected and secures less than 2400 votes he can get back his deposit irrespective of the other rules.

Answer options :

- (1) Only (a) is the correct answer (2) (b) and (d) are correct answers
(3) (a) and (b) are the correct answers (4) None of the above is correct

72. (a) जर तुम्ही राष्ट्रीय चिन्हाकडे तोंड करून उभा राहीलत तर घोडा चक्राच्या बाजूला तुमच्या उजवीकडे आढळतो.
(b) जर तुम्ही राष्ट्रीय चिन्हाकडे तोंड करून उभा राहीलत तर बैल चक्राच्या बाजूला तुमच्या डावीकडे दिसून येतो.
वरील दोन्हीपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (1) विधान (a) केवळ बरोबर. (2) विधान (b) केवळ बरोबर.
(3) (a) व (b) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत. (4) (a) व (b) दोन्ही विधाने बरोबर नाहीत.

- (a) If you are facing the National Emblem the horse appears next to the wheel on your right side.
(b) If you are facing the National Emblem the bull appears next to the wheel on your left side.

Which of the above two statements is correct ?

- (1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct (4) Neither (a) nor (b) is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

73. पुढील दोन विधानांचा विचार करा.

- (a) आंतर-राज्य परिषदेच्या बैठका पडद्याआड होतात.
 (b) परिषदेत विचारार्थ येणारे मुद्दे सहमताने (सामोपचाराने) सोडविले जातात.

आता सांगा की :

- (1) केवळ (a) बरोबर आहे. (2) केवळ (b) बरोबर आहे.
 (3) (a) व (b) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत. (4) (a) व (b) दोन्ही विधाने बरोबर नाहीत.

Consider the following two statements :

- (a) The meetings of the Inter State Council are held in camera.
 (b) All the issues, that come up for consideration are decided by consensus.

Now state whether :

- (1) Only (a) is correct (2) Only (b) is correct
 (3) Both (a) and (b) are correct (4) Neither (a) nor (b) is correct

74. लोकसभेच्या सभापती संदर्भात खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (a) राष्ट्रपतींची मर्जी असेपर्यंत ते आपल्या पदावर राहू शकतात.
 (b) जर त्यांना आपल्या पदाचा राजीनामा द्यायचा असेल तर ते तसे पत्र उपसभापतींच्या नावे सुपुर्द करतात.
 (c) लोकसभा मुदतीपूर्व विसर्जित झाल्यास ते आपोआप पदभ्रष्ट होतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) फक्त (c) (4) फक्त (b)

Which of the following statement/s regarding the office of Speaker is/are correct ?

- (a) He holds office during the pleasure of the President
 (b) If he intends to resign, the letter of his resignation is to be addressed to the Deputy Speaker
 (c) He loses his office if the house is dissolved before the expiry of its term.

Answer options :

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) Only (c) (4) Only (b)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

75. खालील विधाने पहा :

- (a) भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 17 नुसार अस्पृश्यता नष्ट करण्यात आली आहे.
 (b) भारतीय राज्यघटनेच्या 52 व्या घटनादुरुस्तीनुसार पक्षांतर बंदी विषयक तरतूदी लागू करण्यात आल्या.
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

- (a) Article 17th of the Indian Constitution abolishes untouchability ?
 (b) The 52nd amendment of Indian Constitution introduced the anti - defection provision.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

76. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे ?

- (a) जर राष्ट्रपती व उपराष्ट्रपतींनी राजीनामा दिला, तर लोकसभेचे सभापती नवीन राष्ट्रपतींची निवड होईपर्यंत राष्ट्रपती म्हणून कार्यभार सांभाळतात.
 (b) राष्ट्रपतींच्या निवडणूकीच्या संदर्भात किमान आणि कमाल वयोमर्यादा भारतीय संविधानात नमूद आहे.
 (c) भारतात राष्ट्रपती संसदेचा भाग आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) फक्त (c)

Which one of the following statements is/are correct ?

- (a) If the President and the Vice - President resign, the speaker of the Lok Sabha will act as President till the new President is elected.
 (b) The Constitution of India prescribes both the minimum and maximum age limits for contesting the presidential election.
 (c) In India, the President is a part of the Parliament.

Answer options :

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) Only (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

77. पुढील 4 पक्ष कोणत्या क्रमाने स्थापन झाले ते नमूद करा ?

- (a) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
- (b) राष्ट्रवादी काँग्रेस
- (c) शिवसेना
- (d) शेतकरी कामगार पक्ष

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b), (c), (d)   (2) (a), (d), (c), (b)
- (3) (a), (c), (d), (b)   (4) (a), (d), (b), (c)

Arrange the following four political parties in a chronological order in which they were established ?

- (a) Indian National Congress
- (b) Rashtravadi Congress (Nationalist Congress)
- (c) Shivsena
- (d) Peasants and Workers Party

Answer options :

- (1) (a), (b), (c), (d)   (2) (a), (d), (c), (b)
- (3) (a), (c), (d), (b)   (4) (a), (d), (b), (c)

78. विधानपरिषद निर्माण किंवा संपुष्टात आणण्याचा अधिकार कोणाला आहे ?

- (1) विधान सभा
- (2) केन्द्र सरकार, विधान सभेच्या 2/3 बहुमताने ठराव संमत झाला असल्यास.
- (3) केन्द्र सरकार
- (4) वरील पैकी कोणीही नाही

Who has the power to create or abolish Vidhan Parishad ?

- (1) Vidhan Sabha
- (2) Central Government, after resolution is passed by Vidhan Sabha by 2/3 majority
- (3) Central Government
- (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

79. भारतीय संविधानाच्या परिशिष्ट 6 मध्ये _____ या चार घटकराज्य क्षेत्रामधील जनजाती (जमाती) क्षेत्रांच्या प्रशासनाबाबत तरतूद आहे.

- (1) अरुणाचल प्रदेश, आसाम, मिझोराम आणि मेघालय
- (2) मणीपूर, नागालँड, मेघालय आणि आसाम
- (3) आसाम, मणीपूर, मेघालय आणि त्रिपूरा
- (4) आसाम, मेघालय, त्रिपूरा आणि मिझोराम

The sixth schedule of the Constitution of India deals with the administration of the tribal areas of four states of _____.

- (1) Arunachal Pradesh, Assam, Mizoram and Meghalaya
- (2) Manipur, Nagaland, Meghalaya and Assam
- (3) Assam, Manipur, Meghalaya and Tripura
- (4) Assam, Meghalaya, Tripura and Mizoram

80. खाली दिलेल्या राज्याच्या धोरण निर्देशक तत्वांपैकी कोणते/ती तत्त्व/त्वे अंमलात आले/ली नाही/त ?

- (a) आंतरराष्ट्रीय शांतता व सुरक्षेचा पुरस्कार
- (b) ग्रामपंचायतीची स्थापना
- (c) नागरिकांसाठी समान नागरी कायदा
- (d) कार्यकारी मंडळाची न्यायमंडळापासून फारकत

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (d)   (2) (b) आणि (c)   (3) फक्त (c)   (4) फक्त (a)

Which of the following Directive Principles of State Policy has/have **not** been implemented so far ?

- (a) Promotion of International peace and Security.
- (b) Establishment of Village Panchayats.
- (c) Uniform Civil Code for the citizens.
- (d) Separation of Judiciary from the executive.

Answer options :

- (1) (a) and (d)   (2) (b) and (c)   (3) Only (c)   (4) Only (a)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

81. मुंबई च्या 'शेरीफ' चा जास्तीत जास्त कार्यकाल किती आहे ?

- (1) पाच वर्षे (2) दोन वर्षे (3) एक वर्ष (4) सहा वर्षे

What is the maximum tenure of Sheriff of Mumbai ?

- (1) Five years (2) Two years (3) One year (4) Six years

82. श्री. एक्स हे अनिवासी भारतीय नागरिक आहेत. त्यांना लोकसभेच्या निवडणुकांमध्ये मतदान करावयाचे आहे. त्यांच्या वयाची अठरा वर्षे पूर्ण झाली आहेत. ते कशाप्रकारे मतदान करू शकतील ?

- (a) ते मतदान करू शकणार नाहीत.
 (b) ते त्यांची मतपत्रिका पोस्टाने पाठवू शकतील.
 (c) ते परदेशातील भारतीय दूतावासात जाऊन मतदान करू शकतील.
 (d) भारतीय निवडणुक आयोगाने तयार केलेल्या संकेत स्थळावर (वेबसाईट Website) जाऊन ते मतदान करू शकतील.
 (e) भारतात जिथे त्यांची मतदार म्हणून नोंद झाली आहे अशा मतदान केंद्रावर जाऊन ते मतदान करू शकतील.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) हे बरोबर उत्तर आहे. (2) (e) हे बरोबर उत्तर आहे.
 (3) (c) हे बरोबर उत्तर आहे. (4) (b), (c) आणि (d) ही सर्व बरोबर उत्तरे आहे.

Mr. X is a non - resident Indian citizen. He wants to vote for the Loksabha Elections. He has completed eighteen years of his age. How will he vote ?

- (a) He can't vote.
 (b) He can send his ballot paper by post.
 (c) He can vote at an Indian mission abroad.
 (d) He can vote online by accessing the website created by Election Commission of India.
 (e) He can vote at a polling station in India where he is enrolled as a voter.

Answer options :

- (1) (a) is the correct answer (2) (e) is the correct answer
 (3) (c) is the correct answer (4) (b), (c) and (d) are correct answers

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. महाराष्ट्रातील कटक मंडळे असलेली ठिकाणे निवडा.

- (a) पन्हाळा (b) शिर्डी (c) औरंगाबाद (d) देवळाली

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (d) (2) (a), (c) (3) (c), (d) (4) (b), (d)

Select the places where there are Cantonment Boards in the Maharashtra.

- (a) Panhala (b) Shirdi (c) Aurangabad (d) Devlali

Answer options :

- (1) (a), (d) (2) (a), (c) (3) (c), (d) (4) (b), (d)

84. खालीलपैकी कोणत्या वर्षी बलवंतराय मेहता समितीची स्थापना केंद्र शासनाने केली ?

- (1) 1952 (2) 1954 (3) 1957 (4) 1959

In which of the following years the Central Government established Balwantrao Mehta Committee ?

- (1) 1952 (2) 1954 (3) 1957 (4) 1959

85. एका वर्षात जिल्हा परिषदेच्या किमान किती सर्वसाधारण सभा होणे अपेक्षित आहे ?

- (1) तीन (2) चार (3) बारा (4) दोन

How many minimum number of general meetings of the Zilla Parishad are expected to be held in a year ?

- (1) three (2) four (3) twelve (4) two

86. महानगरपालिकेच्या स्थापनेसाठी कमीत कमी किती लोकसंख्या आवश्यक आहे ?

- (1) 1 लाख (2) 3 लाख (3) 4 लाख (4) 5 लाख

How much minimum population is essential for establishment of Municipal Corporation ?

- (1) 1 Lakh (2) 3 Lakh (3) 4 Lakh (4) 5 Lakh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

87. प्रत्येक पंचायत मुदतपूर्व विसर्जित न केली गेल्यास _____ पाच वर्षांपर्यंत कार्यरत राहू शकते.
(73 व्या घटनादुरुस्तीप्रमाणे)

- (1) तिच्या पहिल्या बैठकीच्या ठरविलेल्या तारखेपासून
- (2) तिच्या निवडणुक निकालांच्या तारखेपासून
- (3) निवडणुकीनंतरच्या तिच्या ग्रामसभेच्या पहिल्या बैठकीच्या तारखेपासून
- (4) तिच्या सरपंचांच्या निवडणुकीच्या तारखेपासून.

Every Panchayat, unless sooner dissolved, shall continue for five years from _____ .
(according to the 73rd amendment)

- (1) the date appointed for its first meeting
- (2) the date of declaration of election results
- (3) the first meeting of the Gram Sabha after elections
- (4) the date of election of the Sarpanch

88. सध्या महाराष्ट्रात _____ राज्य वित्त आयोग कार्यरत आहे.

- (1) चौथा
- (2) तिसरा
- (3) सहावा
- (4) पाचवा

Currently the _____ State Finance Commission is functioning in Maharashtra.

- (1) fourth
- (2) third
- (3) sixth
- (4) fifth

89. खालीलपैकी कोणते विधान ग्रामसभेला लागू होत नाही ?

- (1) गावातील सर्व प्रौढ नागरिक ग्रामसभेचे सदस्य असतात.
- (2) ग्रामसभेच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान सरपंच भूषवितात.
- (3) सरपंचाच्या अनुपस्थितीत उपसरपंच अध्यक्षस्थान भूषवितात.
- (4) सरपंच उपसरपंचाच्या अनुपस्थितीत ग्रामसेवक ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान भूषवितात.

Which of the following sentences is **not** applicable to Gram Sabha ?

- (1) Gram Sabha is constituted of all adult members of the village.
- (2) Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha.
- (3) In the absence of the Sarpanch Dy. Sarpanch chairs the meeting of Gram Sabha.
- (4) In the absence of the Sarpanch and Dy. Sarpanch the Gram Sabha meeting is chaired by the Gram Sevak.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

90. खाली नमूद केलेल्यांपैकी नगरपरिषदेच्या अत्यावश्यक कार्यासंबंधीचा अयोग्य पर्याय निवडा.

(a) पाणी पुरवठा	(b) जन्म-मृत्यु नोंद
(c) ग्रंथालयाची स्थापना	(d) उच्च शिक्षण

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (d)	(2) (b), (c), (d)	(3) (a), (d)	(4) (c), (d)

From amongst the following select **incorrect** code of essential functions of the Municipal council.

(a) Water supply	(b) Birth and death record
(c) Establishment of Library	(d) Higher Education

Answer options :

(1) (a), (b), (d)	(2) (b), (c), (d)	(3) (a), (d)	(4) (c), (d)

91. स्थानिक कारभारात लोकांचा सहभाग वाढावा म्हणून कोणत्या समितीची निर्मिती केली जाते ?

(1) प्रभाग समिती	(2) स्थायी समिती
(3) नियोजन समिती	(4) विषय समिती

In order to enhance peoples participation in local governance which committee is formed ?

(1) Ward Committee	(2) Standing Committee
(3) Planning Committee	(4) Subject Committee

92. जिल्हा परिषदेच्या आरक्षणासंबंधीचा चुकीचा पर्याय निवडा.

(1) 1/3 जागा महिलांसाठी आरक्षित आहेत.
(2) अनुसूचित जाती व जमातीसाठी लोकसंख्येच्या प्रमाणात आरक्षण ठेवलेले आहे.
(3) 27% जागा इतर मागास वर्गासाठी आरक्षित असतात.
(4) 50% जागा महिलांसाठी आरक्षित आहेत.

Select **incorrect** code of the reservation in the Zilla Parishad.

(1) 1/3 seats are reserved for women.
(2) Seats are reserved for the SC and ST in proportion to their population.
(3) 27% seats are reserved for the OBC's.
(4) 50% seats are reserved for women.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

93. महाराष्ट्रातील पंचायती राज्याची स्थापना संबंधीचा योग्य पर्याय निवडा.

- (1) 1 मे 1960 (2) 1 मे 1961 (3) 1 मे 1959 (4) 1 मे 1962

Select the correct code about the establishment of Panchayati Raj in Maharashtra.

- (1) 1st May 1960 (2) 1st May 1961 (3) 1st May 1959 (4) 1st May 1962

94. ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नाची साधने कोणती ?

- (1) घरपट्टी, पाणीपट्टी आणि यात्रा यातून त्यांना मिळणारा कर.
 (2) गावातून गोळा केलेल्या जमीन महसुलातील 30% वाटा त्यांना मिळतो.
 (3) विविध योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी राज्यशासन ग्रामपंचायतीला अनुदान देते.
 (4) वरील सर्व

What are the income sources of the Gram Panchayat ?

- (1) It collects taxes on houses, water and pilgrims.
 (2) It receives 30% share in the land revenue collected from the village.
 (3) It receives grants from the government for the implementation of various schemes.
 (4) All the above.

95. गावातून गोळा केलेल्या जमीन महसूलातील किती वाटा ग्रामपंचायतीला मिळतो ?

- (1) 20% (2) 50%
 (3) वाटा मिळत नाही (4) वरील एकही पर्याय बरोबर नाही

What is the share of the Gram Panchayat in the land revenue collected from the village ?

- (1) 20% (2) 50%
 (3) No share (4) None of the above

96. भारताचे सर्वोच्च न्यायालय _____ या दिवशी अस्तित्वात आले.

- (1) 26 जानेवारी 1950 (2) 15 ऑगस्ट 1950
 (3) 26 जानेवारी 1949 (4) 15 ऑगस्ट 1948

The Supreme Court of India was established on _____ .

- (1) 26th January 1950 (2) 15th August 1950
 (3) 26th January 1949 (4) 15th August 1948

97. न्यायालयीन सक्रियतेचा प्रवाह यांनी सुरू केला :

- (1) न्यायमूर्ती पी.एन. भगवती (2) न्यायमूर्ती कोचर
 (3) न्यायमूर्ती शुक्ला (4) न्यायमूर्ती सेन

The stream of Judicial Activism was initiated by :

- (1) Justice P. N. Bhagwati (2) Justice Kochar
 (3) Justice Shukla (4) Justice Sen

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

98. खालीलपैकी कोणत्या महत्वपूर्ण निवाड्यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने कामाच्या ठिकाणी होणारा लैंगिक छळ, त्याची चौकशी करण्यासाठी आवश्यक कार्यपद्धती व उपाययोजना संबंधी मार्गदर्शक तत्वे नमूद केली आहेत ?

- (1) मेनका गांधी विरुद्ध भारत सरकार
- (2) बोधिसत्त्व गौतम विरुद्ध शुभ्रा चक्रावर्ती
- (3) मिनर्व्हा मिल विरुद्ध भारत सरकार
- (4) विशाखा विरुद्ध राजस्थान

In which of the following landmark decisions Supreme Court issued directives regarding prevention, inquiry and redressal against sexual harassment of women at work place ?

- (1) Menaka Gandhi Vs. Union of India
- (2) Bodhisattwa Gautam Vs. Subhra Chakraborty
- (3) Minerva Mills Vs. Union of India
- (4) Vishakha Vs. State of Rajasthan

99. कोणत्याही व्यक्तिस सार्वजनिक हितासाठी सर्वोच्च न्यायालयात जाता येते, याची दखल संविधानाच्या _____ या कलमाखाली घेतली जाऊ शकते.

- (1) 30
- (2) 31
- (3) 32
- (4) 34

The Supreme Court can be approached by any person in the interest of general public under Article _____ of the Constitution.

- (1) 30
- (2) 31
- (3) 32
- (4) 34

100. खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (a) भारत सरकार वि. महाराष्ट्र राज्य यामधील वादाची सुनावणी थेट सर्वोच्च न्यायालयच सुरु करू शकते.
- (b) अनुच्छेद 226 द्वारा उच्च न्यायालयास परमादेश देण्याचे बाबतीत सर्वोच्च न्यायालयापेक्षा जास्त अधिकार आहेत.
- (c) आयकर ट्रिब्युनल (न्यायसभा) विरुद्ध रीट याचिका दाखल करता येत नाही.

योग्य पर्याय निवडा :

- (1) सर्व असत्य
- (2) फक्त (a) आणि (b) सत्य
- (3) फक्त (b) आणि (c) सत्य
- (4) सर्व सत्य

Which of the following statements are True ?

- (a) Union Vs. State of Maharashtra - this dispute will be directly entertained only by the Supreme Court.
- (b) Article 226 confers more rights on High Court than on Supreme Court in the matter of issuing writs.
- (c) Writs cannot be filed against Income tax tribunal.

Choose the correct alternative :

- (1) All statements untrue
- (2) Only (a) and (b) are true
- (3) Only (b) and (c) are true
- (4) All are true

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुर्विलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK